

ÜDVÖZÖLLEK, BARÁTOM!

Azért vagy itt, mert csodálatos dologra készülsz.

Sikeres vállalkozó vagy. Aktivista. Gondolkodó. Meg akarod változtatni a világot. Valódi – érdekes – problémákkal birkózol. Hiszen a legtöbb ember olyasmit akar tenni, *ami számít*.

Sok könyvből lehet megtanulni, mit hogyan kell csinálni. Például: *Hogyan kezdj vállalkozásba*, vagy *Hogyan fúsd le a maratont*. Mindenki talál legalább egy útmutatót szinte bármire, amivel próbálkozni szeretne. Ám a világ megmentésének művészete még felfedezetlen terület. Nincs elfogadott módszertana, nem léteznek könyvek, amelyek alapvető tudnivalókra tanítanak az olyan nagyszabású kihívásokkal kapcsolatban, mint mondjuk átalakítani egy teljes civilizációt.

Al Gore *Kellemetlen igazság*, Amory Lovin *Natural Capitalism* (Természeti kapitalizmus) című műve, illetve a magyarul nemrégiben megjelent *Visszafordítható* Paul Hawkentól erőteljes vonásokkal vázolja korunk problémáit, és gyakorlati megoldásokkal is szolgál, amilyen a szénerőművek felszámolása, a húsevés csökkentése, vagy a háztetők beborítása milliányi napelempanellel. A kérdés az, hogy reggelente az íróasztalunkhoz ülve borongunk egy újabb elolvadt gleccser miatt, vagy illatos erdőben sétálva azon töprengünk, mi legyen az újabb társadalmi missziónk – azaz mit *tegyünk*? Hogy fogjunk hozzá? Egy ötletcsírából, egy álomból hogyan születhet *mozgalom*? Hogyan vegyük rá fogékony polgárok ezreit, sőt millióit, hogy a világ városaiban változtatásokat vigyenek véghez? Hogyan birkózzunk meg a végtelenül összetett feladattal: hogy *valódi, mérhető változást* érzünk el?

Húsz éve foglalkozom a fenntarthatóság témakörével, és végül kezdtem rájönni, hogy miközben rengeteget beszélünk arról, hogy *mit* kellene tennünk ahhoz, hogy megváltozzon a világ, sötétben tapogatózunk azzal kapcsolatban, hogy *hogyan* érzjük el a kívánt változást. A „hogyan”-ra fókuszálva valamit hozzá kell még tennünk, hogy a gondolattól eljussunk a lényegi megoldásig. Ezért le kell ásnunk a képből gyakran hiányzó darab, az emberi hatásgyakorlás pszichológiájának mélyére.

Sokan dolgoznak szenvedélyesen azért, amiben hisznek. Ám ők is hajlamosak komoly hibákat elkövetni, és ezzel nagy erőfeszítések vesznek kárba, miközben nem következik be valódi változás. Ha valaki sok munkaórát fordít valamilyen ügyre, gyakran támad az az illúziója, hogy az erőfeszítése gyümölcsöző, pedig erre édeskevés bizonyítéka van. Én is beleestem ebbe a hibába.

Megszállottan kerestem a nyitját annak, hogy hogyan lehet változást elérni, sok éven át a lehető legtöbbet tanultam, messze túlléptem a tudományterületem kereteit, egy környezetmérnök hagyományosan adott határait. Tanultam játéktervezést, éltem a Szilícium-völgy* hekkerházaiban, tanultam a felhasználói felületek tervezésének és a viselkedépszichológiának az összefüggéseiről, olvastam rendszerelméletekről, tanultam programozni, elektronikai eszközöket forrasztani, átrágtam magamat tudományos folyóiratokon, hogy tudásmorzsákra bukkanjak, hogy rájőj-jek, hogyan emelhetnék ki téglákat a falból, amibe oly gyakran verjük a fejünket. És megírtam ezt a kézikönyvet, egy útmutatót a „hogyan”-hoz.

A világ megváltoztatásának is létezik tudománya és módszertana. Könyvem segít a strukturált tervezésben, a bonyolult megoldások kibogozásában, hogy az olvasó megtapasztalja a *valós és mérhető változás* megvalósításának örömét.

* Az Amerikai Egyesült Államokban található Szilícium-völgy a világ egyik legfontosabb információs technológiai központja. A Kalifornia állambeli terület a nagymennyiségben gyártott szilícium alapú chipekről kapta a nevét. Itt tevékenykedik számtalan magasan képzett szakember és tudós, akiket olyan világhíres csúcstechnológiákat fejlesztő cégek foglalkoztatnak, mint például az Apple Inc, a Google vagy az Intel.

Napjainkban lehetünk tanúi a lehető legnagyobb változásnak a világ megváltoztatásának stratégiájában. Világunkat behálózzák az elektronikus szenzorok, megannyi digitális szem és fül, bepillantást engednek olyan részletekbe, amelyekről korábban nem is álmodhattunk. Ebben az új korszakban drónokkal követhetjük a veszélyeztetett fajokat, a levegő minőségét ellenőrző szenzorok kirajzolják a városok szennyezett utcáit, műholdak küldenek képet az illegális fakivágásokról órákkal a megtörténtük után. Több ezer technikai eszköz adatok tömegét továbbítja korunk legfontosabb környezeti hatásaival kapcsolatban.

A technológiai robbanáson túl egyre többet tudunk a viselkedés pszichológiájáról, a motivációkról, az emberi boldogságról. Az adattudomány és a pszichológia gyors fejlődése eddig nem látott újítások korszakát nyitotta meg a társadalmi változások területén. Hihetetlenül izgalmas! A világ megmentésének régi módszerei lejárnak, új korszak hajnalodik ránk. Véget értek a nyomasztó ijesztgető kampányok, az ököbüntudatot gerjesztő marketing fogások, a *rettenetesen unalmas* konferenciák. Ebben az új korszakban a társadalmi és környezeti változásra irányuló projektek adatvezéreltek, a csúcstechnológiák határozzák meg és optimalizálják őket úgy, hogy az emberi elme minél inkább rezonáljon rájuk.

A legizgalmasabb mégis az, hogy hihetetlen új ötletek, áttörések, történelemformáló pillanatok érlelődnek az egész világon, várják, hogy elérkezzen az idejük. A könyvemben olvasható módszerekről már bebizonyosodott, hogy komoly eredményeket hoznak, bár közülük sokat még nem próbáltak ki nagy léptékben, az egész világon. A tíz fő lépés mellett esettanulmányok és útmutatók kísérik végig az olvasót a tervezés folyamatán, segítenek az új gondolatok fölfedezésében, mintha csak húsvéti tojásokat keresgélne a fűben.

Az emberek gyakran kérdezik tőlem, nem keserít-e el, nem nyomaszt-e, hogy az életemet a környezeti problémák vizsgálatával töltöm. Az igazság az, hogy az én agyamat nem a világ problémái foglalkoztatják. A gondolataimat azok a folyamatok kötik le, amelyek megoldásokhoz, *egy új világ építéséhez* segítenek hozzá, és ma eltökéltebb vagyok, mint valaha, már kezdem érteni, hogyan kell ezt csinálni. Mindennap újabb szórakoztató, motiváló szoftvereken, videókon, könyveken, prezentációkon és játékokon dolgozom. Mindennap újra beköltözöm a képzelet birodalmába, hogy gondosan láthatóvá tegyem a hihetetlen jövőt, amin dolgozunk. Mindennap (na jó, *majdnem* mindennap) mohó kíváncsisággal, új ötletekkel, ihlettel látok hozzá.

Szóval mit értek „világmegváltás”-on? A vicces cím a nyolcvanas évekből származik, amikor a környezettudománnyal foglalkozni kezdtem. Annak idején kézzel rajzoltunk Föld- és békeszimbólumokat, „Váltsuk meg a világot” felirattal láttunk el pólókat, autós matricákat és vászontarisznyákat. Ez nem számított klisének. A könyv címe a mozgalom korai szakasza előtti tisztelgés. Bombasztikusan hangzik – nekem tetszik.

A „világmegváltás” valódi célja és tartalma: körbejárunk egy-egy ötletet vagy szándékot, ami *javíthat* a világon, és igyekszünk belőle mérhető társadalmi és környezeti változást megcélzó projektet csinálni. A megújítható energia gondolata például átváltható sok ezer felszerelt napelempanelre. A munka kezdődhet azzal is, hogy motiváljuk a gyerekeket, ültessenek növényeket az iskolájukban, majd elérjük, hogy az országunk száz iskolájában jöjjenek létre működő veteményeskertek. Lehet a kiindulópont, hogy tegyük le a benzinüzemű autónkat, és érjük el, hogy a városunk autótulajdonosainak 50%-a ugyanígy cselekedjen. Sok ötlet lebeg egy-egy gondolatfelhőben, blogposztban, de a világmegváltás arról szól, hogy a nap végére számokkal tudjuk kimutatni, mit mentettünk meg a világból.

A világmegváltásba nem szabad belefásulni. Az élet legkifogyhatatlanabb kincsétára ez: célok tömkelege, lenyűgöző problémamegoldó módszerek, a valaha volt legnagyobb sakkjátszma. John F. Kennedy szavaival: „*Úgy döntöttünk, hogy még ebben az évtizedben eljutunk a Holdra, és megteszünk más, ehhez hasonló lépéseket. Nem azért, mert a feladat könnyű, hanem azért, mert nehéz... Azért, mert ez a cél képességeink és erőnk legjavát igényli, azért, mert ez olyan kihívás, amelyet képesek vagyunk elfogadni, olyan, amelyet nem akarunk halogatni és amelyet meg akarunk nyerni.*” Ha nem volna nehéz megoldást találni ezekre a problémákra, már rég túl lennénk rajta. Ettől lesz a világ megmentése a létező legnagyobb kihívás, a legizgalmasabb, legösztönzőbb foglalatosság. Gyötrő kaland, de tiszta szívemből mondom, a lehető legnagyszerűbb játék.

Remélem, hogy a könyvem az olvasó legvadabb kreatív álmainak születésénél bábáskodhat, hogy meghatározhatja, milyen *lehet* a világ, hogy átjárja a csoda, hogy segíthet áthatolni a tudomány, technika, művészet, az emberi szellem határain, hogy elérje a céljait.

A könyvemben ismertetett tíz lépés vezérfonala, a kreatív folyamat központi eleme: a megcélzott változás mérhetősége. Ha ez kerül fókuszba, reményeim szerint új nagy ötletek érlelődnek meg, sőt varázslat születik. Ha megtanuljuk kezelni a mérhető változást okozó, bizonyítékvezérelte módszereket, akkor *tényleg megváltoztathatjuk a világot*. Nem számít, milyen közhely lett ez a szólam, csak az, hogy csodálatos dolog a világ megváltoztatásával tölteni egy életet.

Akkor meg miért is ne csinálnánk jól? Kezdjük meg az utazást. Hatalmas győzelemre játszunk.

Katie :>